

การปรับตัวทางสังคมของเด็กกำพร้าในสถานสงเคราะห์ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานสงเคราะห์
เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุดรธานี

นางสาว ชูจันทร์ วิเศษศิลปานนท์

ศูนย์วิทยพัธพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-729-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

159.23745

Social Adjustment of the Orphans in an Orphanage Home :

A Case Study of Northeast Girl's Home in Udon thani

Miss Titiraksa Visaetsilapanonta

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-729-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปรับตัวทางสังคมของเด็กกึ่งพร้าในสถานสงเคราะห์ : ศึกษา
เฉพาะกรณีสถานสงเคราะห์เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จังหวัดอุดรธานี

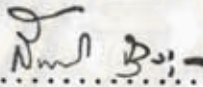
โดย นางสาว ฐิติรัชนี วิเศษศิลป์พานนท์

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

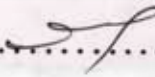
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์

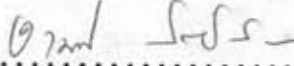
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ สูงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทวิส คงคากุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน)

C330414 : MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY
KEY WORD: SOCIAL ADJUSTMENT / THE ORPHANS IN AN ORPHANAGE HOME

TITIRAKSA VISAETSILAPANON : SOCIAL ADJUSTMENT OF THE ORPHANS IN AN ORPHANAGE HOME : A CASE STUDY OF NORTHEAST GIRL'S HOME IN UDON THANI THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SUNYA SUNYAVIVAT, PH.D.
169 pp. ISBN 974-584-729-1

The main objective of the thesis, Social Adjustment of the orphans in an Orphanage Home : A Case Study of Northeast Girl's Home in Udon thani, is to find factors effecting social adjustment of those girl orphans of Udon Thani orphanage home. To attain the set objective, the study is guided by the follow hypothesis :

1. The older orphans can socially adjust themselves better than the younger ones.
2. The orphans with higher academic achievement can socially adjust themselves better than those with lower academic achievements.
3. The orphans with longer orphanage home stay can socially adjust themselves better than those with shorter stay.
4. The orphans in the more appropriate school environments can socially adjust themselves better than those in the less appropriate school environments.

Although other methods of data collection were utilized, most data for the testing of the hypothesis were solicited by about three months of author participation at the Orphanage Home. The data support hypothesis number one and number four indicating high influences of demographic and social factors. After referring to some encountering problems, recommendations both in the theory and practice are offered to conclude the study.

ภาควิชา.....สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา.....สังคมวิทยา
ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอกล่าวนามไว้เป็นเกียรติ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคุณครู อาจารย์ โรงเรียนบ้านข้าวสาร โรงเรียนค่ายประจักษ์ศิลปาคม โรงเรียนรัตนสูงพิทยาคาร เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุดรธานี ทุกท่านที่เสียสละเวลาในการให้รายละเอียดและข้อมูลต่าง ๆ และที่สำคัญที่สุดคือน้อง ๆ ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ทุกคนที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามอย่างเป็นกันเองแล้วด้วยความเต็มใจ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและแนะนำตลอด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส คงคากุล ในฐานะประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ รองศาสตราจารย์ ดร.งามวิศ สัตย์สงวน ในฐานะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคลากรในครอบครัวซึ่งประกอบด้วย บิดา มารดา พี่น้องที่รักทุกคนที่คอยให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปได้

ผู้วิจัยขอมอบความภาคภูมิใจที่ได้รับความสำเร็จการศึกษาและเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ไว้แก่บุคคลที่เป็นที่รักทุกคน

ฐิติรักษ์ วิเศษศิลปานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความ เป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6 ✓
กรอบแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง.....	7
กรอบแนวคิดทฤษฎี.....	7
ผลงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง.....	23
ตัวแปรและสมมติฐานในการวิจัย.....	33
ตัวแปรในการวิจัย.....	33
✓ สมมติฐานในการวิจัย.....	34
นิยามศัพท์ตัวแปร.....	37
นิยามศัพท์ตัวแปรเชิงปฏิบัติการ.....	37
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	39
2 สถานสงเคราะห์ใน ประเทศไทยและประวัติความเป็นมาของสถานสงเคราะห์	
เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุดรธานี.....	40
505216 สถานสงเคราะห์ใน ประเทศไทย.....	40
ประวัติความเป็นมาของสถานสงเคราะห์ เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
จังหวัดอุดรธานี.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	74
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
	ขั้นตอนการวิจัย.....	74
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
	การรวบรวมข้อมูล.....	75
	เทคนิคทำนในการศึกษาวิจัย.....	75
	แนวการวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความข้อมูล.....	77
	ขอบเขตของการวิจัย.....	78
4	ลักษณะข้อมูลทั่วไป และการทดสอบสมมติฐาน.....	79
	ลักษณะข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับเด็กกําพร้าที่ออกไปศึกษานอกสถานสงเคราะห์.....	79
	ลักษณะข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับเด็กกําพร้าที่ศึกษาในสถานสงเคราะห์.....	94
	การทดสอบสมมติฐาน.....	99
5	สรุปผลการวิจัยปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	144
	สรุปผลการวิจัย.....	144
	ปัญหาที่พบในการวิจัย.....	151
	ข้อเสนอแนะ.....	152
	บรรณานุกรม.....	154
	ภาคผนวก.....	159
	แบบสอบถาม.....	160
	แบบสังเกตการณ์.....	165
	ประวัติผู้เขียน.....	169

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงข้อมูลบางประการเกี่ยวกับเด็กในอุปการะสาเหตุที่เด็กเข้ารับการอุปการะ ในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงอายุระหว่าง 5-18 ปี.....	50
2	แสดงข้อมูลบางประการเกี่ยวกับเด็กในอุปการะสาเหตุที่เด็กเข้ารับการอุปการะ ในสถานสงเคราะห์ เด็กเล็กตั้งแต่แรกเกิด-5 ปี.....	52
3	แสดงภูมิฐานะของเด็กที่เข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์ เด็กหญิงอายุ 5-18 ปี.....	54
4	แสดงภูมิฐานะของเด็กที่เข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์ เด็กเล็กตั้งแต่ แรกเกิด- 5 ปี.....	56
5	แสดงช่วงอายุของเด็กในความอุปการะอายุระหว่าง 5-18 ปี.....	58
6	แสดงช่วงอายุของเด็กในความอุปการะตั้งแต่แรกเกิด - 5 ปี.....	59
7	แสดงจำนวนเด็กที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสตรีประชาสงเคราะห์.....	60
8	แสดงจำนวนเด็กที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลอุดรธานี.....	61
9	แสดงจำนวนเด็กที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนบ้านหมากแข้ง.....	62
10	แสดงจำนวนเด็กที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนค่ายประจักษ์ศิลปาคม.....	63
11	แสดงจำนวนเด็กที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนบ้านข้าวสาร.....	64
12	แสดงจำนวนเด็กที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนรัตนสูงพิทยาคาร.....	65
13	แสดงจำนวนเด็กที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวิทยาลัย.....	66
14	แสดงจำนวนเด็กที่เรียนฝึกวิชาชีพภายในสถานสงเคราะห์.....	67
15	แสดงข้อมูลบางประการในการจำหน่ายเด็กในอุปการะเด็กเล็กตั้งแต่แรกเกิด-5 ปี ปีงบประมาณ 2534.....	68
16	แสดงข้อมูลบางประการในการจำหน่ายเด็กในอุปการะเด็กหญิงอายุ 5-18 ปี ปีงบประมาณ 2534.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่มีผู้ขออุปการะ เป็นบุตรบุญธรรมและครอบครัวอุปถัมภ์..... 70
18	แสดงการรื้อฟื้นบริการด้านการรักษาพยาบาลโรคที่เด็กในความอุปการะป่วย..... 71
19	แสดงการรื้อฟื้นการรักษาพยาบาล..... 73
20	แสดงโรงเรียนและวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เด็กกำพร้าเข้าไปศึกษา..... 79
21	แสดงจำนวนของเด็กกำพร้าแยกตามชั้นเรียนต่าง ๆ..... 81
22	แสดงอายุของเด็กกำพร้าที่อยู่ในสถานสงเคราะห์..... 84
23	แสดงระยะเวลาที่เด็กกำพร้าเข้ามาอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์..... 85
24	แสดงอายุของเด็กกำพร้าที่อยู่ในสถานสงเคราะห์..... 99
25	แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 โดยอาศัยเกณฑ์การปรับตัวทางสังคม ทั้ง 4 ด้านของ Elizabeth Bergner Hurlock.....105
26	แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 โดยอาศัยเกณฑ์การปรับตัวทางสังคม ทั้ง 4 ด้านของ Elizabeth Bergner Hurlock.....111
27	แสดงระยะเวลาที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์.....112
28	แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 โดยอาศัยเกณฑ์การปรับตัวทางสังคมทั้ง 4 ด้านของ Elizabeth Bergner Hurlock.....119
29	แสดงจำนวนของเด็กกำพร้าที่ศึกษาตามโรงเรียนและวิทยาลัยต่าง ๆ.....120
30	แสดงผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.1 โดยอาศัยเกณฑ์การปรับตัวทางสังคม ทั้ง 4 ด้าน ของ Elizabeth Bergner Hurlock.....127
31	แสดงผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.2 โดยอาศัยเกณฑ์การปรับตัวทางสังคม ทั้ง 4 ด้าน ของ Elizabeth Bergner Hurlock.....133
32	แสดงผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.3 โดยอาศัยเกณฑ์การปรับตัวทางสังคม ทั้ง 4 ด้าน ของ Elizabeth Bergner Hurlock.....139
33	แสดงสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน โดยอาศัยเกณฑ์การปรับตัวทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ของ Elizabeth Bergner Hurlock.....140